

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Jana Čížka, soudkyně Mgr. Ing. Lenky Bursíkové a soudce JUDr. Bc. Kryštofa Horna ve věci

žalobce: **B. S.**, narozený X
státní příslušník Mongolska
bytem X

zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem
sídlem Varšavská 714/38, Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2022, č. j. OAM-43394-21/DP-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2022, č. j. OAM-43394-21/DP-2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradu nákladů řízení částku 16 342 Kč, a to k rukám jeho zástupce Mgr. et Mgr. Václava Klepše, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb.,

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 18. 5. 2022, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovu žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 261/2021 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť nesplňuje podmínku trestní zachovalosti.

Obsah žaloby

2. Žalobce uvedl, že v České republice dlouhodobě žije s manželkou a nezletilým synem. Syn žalobce, nezl. B. B., se na území České republiky narodil, navštěvuje zde mateřskou školu a má nastoupit do základní školy. Manželka žalobce, paní O. B., pracuje ve směnném provozu. Žalobce rovněž finančně podporuje jeho matku. Za prvé žalobce namítl, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav. Žalovaný bez řádného zdůvodnění neprovedl navrhané důkazy (jeho výslech a výslech jeho manželky). Výslech a svědecké výpovědi přitom umožňují zjistit okolnosti života rodiny, bez nichž lze stěží vyhodnotit míru zásahu do práva na rodinný život a do zájmů nezletilého dítěte. Lze tak ověřit i věrohodnost žalobcových tvrzení. Judikatura, na kterou v této souvislosti žalovaný odkazuje, je vytržena z kontextu. Žalovaný ani nezjišťoval, na jak dlouho by žalobci či celé jeho rodině byl znemožněn pobyt na území (tedy kdy lze očekávat zahlázení odsouzení) a opomíjí problematickou dostupnost zastupitelského úřadu a dobu trvání případného dalšího řízení o žádosti (až 270 dnů).
3. Za druhé je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné a nepřiměřené. Žalovaný vůbec nezmínil nejlepší zájem dítěte a možný zásah do práv nezletilého syna žalobce. Omezil se pouze na to, že pobytový status manželky a syna není na žalobci závislý. Kvůli pracovnímu vytížení a nočním směnám však žalobcova manželka nemůže pečovat o syna v nezbytné míře. Skutečnost, že se do takto komplikované situace někdy dostávají matky samoživitelky, jak uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí, neznamená, že jde o situaci žádoucí a nepoškozující zájmy dítěte. Odůvodnění není ani dostatečně individualizováno. V jednom případě žalovaný zjevně zkopíroval text z jiného případu (str. 4 napadeného rozhodnutí). Žalovaný se nevypořádal s námitkou rozporu s judikaturou týkající se přiměřenosti. Žalovaný pomíjí rozhodnutí trestního soudu o podmíněném zastavení trestního stíhání a intenzivně se věnuje trestnému činu podle § 274 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), za který však nebyl žalobce odsouzen. Žalovaný nevzal ani v potaz, že žalobce ve prospěch obětí trestné činnosti uhradil částku 50 000 Kč. Žalovaný neuvedl, proč považuje maření výkonu rozhodnutí za natolik závažnou trestnou činnost ve smyslu směrnice Rady 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny (dále jen „Směrnice“), aby mohl být omezen rodinný život žalobce a zájem nezletilého dítěte. Pod vlivem alkoholu řídil žalobce automobil pouze při přemísťování auta na parkovišti. Řízení přes zákaz činnosti, za které byl žalobce odsouzen, bylo jediným porušením zákazu řízení a šlo o nezbytnou cestu. Dle výše trestu se nejedná o tu nejzávažnější trestnou činnost (byl uložen peněžitý trest ve výši 25 000 Kč, již uhrazený, a dvouletý trest zákazu řízení). Ani v souhrnu tedy nejde o nejzávažnější trestnou činnost. Žalobce považuje za významnou majetkovou vazbu na území České republiky i možnost provozovat zde výdělečnou činnost, není nutné pouze vlastnit nemovitosti, jak vyžaduje žalovaný.

Obsah vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Uvedl, že ačkoliv si je vědom odstavce 14 preambule Směrnice, opakované trestní jednání žalobce lze označit za závažný trestný čin, neboť je jen dílem náhody, že se žalobce nedopustil dopravní nehody s dalšími účastníky provozu či že nevznikla škoda většího rozsahu. Nejednalo se pak bezesporu o jedinou jízdu žalobce v rozporu se zákazem řízení motorových vozidel. *„Takové jednání nelze na území ČR tolerovat a [žalovaný] musí takové žádosti o dlouhodobé pobytu, byť za účelem soužití rodiny, nekompromisně zamítnat, neboť opakované spáchání trestného činu, byť méně závažného charakteru, považuje žalovaný za závažné narušení veřejného pořádku a nepovolení dlouhodobého pobytu žalobci je tak ve veřejném zájmu.“* Nejúčinnějším opatřením, jak zamezit žalobci spáchat další obdobný trestný čin a ochránit tím i ostatní obyvatele, bude to, že po blíže neurčenou dobu bude pobývat mimo území České republiky *„a snad si tak lépe uvědomí své protizákonné jednání.“*
5. K námitce nepřiměřenosti žalovaný uvedl, že žalobce si měl sám uvědomit, co může opakovaným porušováním právních předpisů způsobit a jaké dopady to bude mít do jeho soukromého a rodinného života. Žalovaný si je vědom, že manželka žalobce bude muset zvládat chodit do zaměstnání a zároveň pečovat o nezletilého syna. Na druhou stranu manželka žalobce se již nyní sama stará o finanční zajištění celé rodiny, zajisté již nyní pečuje o nezletilého syna. Žalobce je tedy nyní *„pro rodinu skrze své nezodpovědné jednání spíše přítěží.“* Po zaházení odsouzení si žalobce může znovu požádat o oprávnění k pobytu. Délka 270 dnů pro řízení o žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny je pouze maximální zákonná lhůta. K nejlepšímu zájmu dítěte žalovaný uvedl, že se syn žalobce *„bude muset po určitou dobu spokojit pouze s péčí a výchovou matky“*. Nezletilý syn nemusí vycestovat s otcem do země původu, bude chodit na základní školu v České republice. V nejlepší zájmu dítěte *„bude zajisté, aby jeho otec vydělával finanční prostředky, což může nyní daleko snadněji v zemi původu“* či jinde.

Obsah repliky a dalších podání žalobce

6. V replice žalobce uvedl, že žalovaný argumentuje opakovaným spácháním trestného činu. Nereagoval však vůbec na žalobní námitku, že posuzoval závažnost jednání, za které však žalobce nebyl odsouzen. Napadené rozhodnutí se neopíralo o argumentaci veřejným pořádkem, ale trestní zachovalostí. Žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že může být přítěží rodiny, neboť díky přiznání odkladného účinku jeho žalobě může vydělávat. Žalobce pak citoval z vyjádření žalovaného (srov. výše citaci uvedenou v bodě 4 tohoto rozsudku), ze kterého má vyplývat přístup žalovaného odporující zákonu i judikatuře. Dle žalovaného totiž opakovaná trestná činnost bez dalšího převáží nad vším. Zdá se, že žalovaný si učinil úsudek o přiměřenosti rozhodnutí bez reálného zjišťování či vyhodnocování skutečností ve prospěch žalobce.
7. Dne 27. 5. 2022 žalobce soudu předložil rozhodnutí ze dne 9. 5. 2022 o přijetí nezletilého syna žalobce k základnímu vzdělávání.
8. Dne 15. 8. 2022 žalobce soudu předložil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 14. 7. 2022, sp. zn. 3 T 112/2020 (dále jen „rozsudek ze dne 14. 7. 2022“), kterým byl žalobce uznán vinným za spáchání trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku a odsouzen k peněžitému trestu ve výměře 100 denních sazeb ve výši 200 Kč (celkem tedy ve výši 20 000 Kč). Trestného činu se dopustil jednáním dne 18. 9. 2020, které bylo předmětem trestního stíhání, jež bylo následně podmíněně zastaveno (srov. bod 11 tohoto rozsudku). Trestní soud žalobci uložil nízký trest a ani

neprodložil zákaz řízení. Trestní soud tedy vnímá nebezpečnost jednání žalobce diametrálně jinak než žalovaný.

9. Dne 21. 11. 2022 žalobce soudu předložil potvrzení ze dne 15. 11. 2022 o odeslání částky 20 000 Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 10. Odsouzení žalobce za trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky tedy bylo již zahlazeno.

Obsah správního spisu

10. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce požádal dne 23. 11. 2021 o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití rodiny podle § 42a zákona o pobytu cizinců.
11. Žalovaný si pořídil dne 26. 1. 2022 opis z evidence Rejstříku trestů České republiky, ze kterého vyplývá, že usnesením Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 26. 4. 2021, sp. zn. 3 T 112/2020 (dále jen „usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání“) bylo podmíněně zastaveno trestní stíhání žalobce pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku. Z usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání vyplývá, že se žalobce trestného činu podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku dopustil tím, že dne 18. 9. 2020 v 13:30 řídil osobní motorové vozidlo, ačkoliv věděl, že se předchozím požitím alkoholických nápojů přivedl do stavu vylučujícího bezpečné řízení motorového vozidla (v jeho krvi byla zjištěna hladina alkoholu ve výši nejméně 1,67 g/kg). Při jízdě po parkovišti OC Hostivař mu nedala přednost v jízdě řidička a došlo ke srážce obou vozidel. Trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno se zkušební dobou v trvání 24 měsíců s tím, že se žalobce během zkušební doby zavazuje zdržet řízení motorových vozidel všeho druhu. Žalobce rovněž složil částku ve výši 50 000 Kč určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti. Následně byl žalobce trestním příkazem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 18. 10. 2021, č. j. 6 T 93/2021 (dále jen „trestní příkaz“), uznán vinným za spáchání úmyslného trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku. Žalobci byl uložen peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb ve výši 250 Kč (tedy v celkové výměře 25 000 Kč), který byl zaplacen dne 20. 12. 2021 a dále trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel po dobu 2 let. Z obsahu trestního příkazu vyplývá, že žalobce dne 30. 7. 2021 v 14:10 na dálnici D11 řídil osobní motorové vozidlo přesto, že věděl, že usnesením o podmíněném zastavení trestního stíhání se zavázal během zkušební doby zdržet se řízení motorových vozidel všeho druhu.
12. Z výpisu z evidence cizinců s povoleným pobytem na území ČR ze dne 26. 1. 2022 vyplývá, že manželka žalobce má udělenou zaměstnaneckou kartu s platností od 19. 10. 2015 do 31. 12. 2023. Syn žalobce měl na území České republiky povolený dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny podle § 42a zákona o pobytu cizinců od 1. 11. 2016 do 8. 12. 2020 a od 10. 12. 2021 do 16. 6. 2022.
13. Na výzvu žalovaného k seznámení se s poklady pro vydání rozhodnutí se žalobce vyjádřil dne 7. 3. 2022. Žalobcův syn se na území České republiky narodil a má zde nastoupit do první třídy základní školy. Manželka pracuje ve směnném provozu. Rodina finančně podporuje žalobcovu matku. Ohrožení zájmů společnosti není tak zásadní jako zásah do soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodiny a nejlepších zájmů dítěte. Pro žalobcovu manželku by bylo nereálné pracovat a zároveň pečovat o nezletilého syna. Zároveň by tím skončila možnost podpory žalobcovy matky. Trestnou činnost žalobce nelze klasifikovat jako „nejzávažnější“. Žalobce řídil automobil pod vlivem alkoholu na parkovišti. Cestu automobilem, za kterou byl žalobce odsouzen trestním příkazem, žalobce

vyhodnotil jako nezbytnou a jednalo se pouze o jediné porušení uloženého zákazu. Žalobce navrhl k prokázání nepřiměřenosti zamítnutí žádosti jeho účastnický výslech a svědeckou výpověď jeho manželky.

14. Dne 20. 4. 2022 žalovaný žádost zamítl podle § 46 odst. 3 ve spojení s § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce nesplňuje podmínku trestní zachovalosti. V odůvodnění napadeného rozhodnutí zdůraznil význam trestního stíhání žalobce a uvedl, že žalobce byl odsouzen pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, není proto ve smyslu § 174 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců trestně zachovalý. K posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného žalobce žalovaný uvedl, že žalobce pobývá na území České republiky od roku 2015 s manželkou a nezletilým synem. Pobytové statusy manželky a syna žalobce však nejsou závislé na pobytovém oprávnění žalobce, mohou zde tedy nadále pobývat. Ačkoliv žalovaný nepopírá složitost situace pro žalobcovu manželku, nejedná se o ojedinělou situaci, kterou by běžně nemusely řešit i jiné matky. Jedná se nadto o situaci dočasnou, neboť žalobce po zahlázení odsouzení může požádat znovu o pobytové oprávnění. Žalobce a jeho rodina přitom nejsou zcela zbaveni možnosti vést společný rodinný život, neboť se mohou navštěvovat nebo se společně přesunout do země původu. Žalobce může vydělávat v zemi původu. Finanční zajištění jeho rodiny (včetně jeho matky) tedy není vázáno na přítomnost žalobce na území České republiky.
15. Dále žalovaný uvedl, že do možnosti vést rodinný život na území České republiky si žalobce zasáhl nejvíce sám protiprávním jednáním. Ačkoliv bylo podmíněně zastaveno trestní stíhání za skutek naplňující znaky ohrožení pod vlivem návykové látky, tento přečin žalobce spáchal. Žalobce si následně „nevážil dobrodiní zákona“ a ve zkušební době nerespektoval trest zákazu činnosti. Žalobce tedy opět zcela vědomě a úmyslně jednal v rozporu se zákonem a nadto ještě poměrně brzy po nabytí právní moci usnesení o podmíněném zastavení řízení. Maření výkonu soudního rozhodnutí dostatečně vypovídá o vztahu žalobce k orgánům veřejné moci a malému respektu k právnímu řádu České republiky. Trestná činnost žalobce nepatří mezi ta nejzávažnější jednání. Trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky ale patří mezi obecně ohrožující trestné činy s velkým potenciálem vyvolání nebezpečných situací. Zásah do soukromého a rodinného života žalobce je tedy přiměřený. Žalobce žije na území České republiky podstatně kratší dobu než v zemi původu. Neexistuje tedy žádná vážnější překážka, aby se integroval ve svém domovském státu. Žalobce je v produktivním věku, jeho zdravotní stav je dobrý, v zemi původu tedy může získat zaměstnání či provozovat samostatně výdělečnou činnost. Napadeným rozhodnutím není žalobci stanovena povinnost opustit území ani mu není zakázáno na území České republiky pobývat. Po zahlázení odsouzení tedy může žalobce požádat o vydání oprávnění k pobytu na území České republiky.
16. K návrhu žalobce na provedení jeho výslechu a svědecké výpovědi jeho manželky žalovaný uvedl, že by jejich provedení bylo nadbytečné. Žalobce měl možnost se během správního řízení vyjádřit. Navíc i podrobné informace poskytnuté v průběhu výslechu nemusí odpovídat skutečnosti. V průběhu výslechu lze tvrdit v podstatě cokoliv a správní orgán nemá možnost tvrzení ověřit, aniž by nepřípustným způsobem zasahoval do práva na soukromý život žalobce.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

17. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny

formální náležitosti na ni kladené.

18. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
19. Ve věci samé soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť postupoval podle § 76 odst. 1 s. ř. s. Dokazování soud neprováděl.

Posouzení žaloby

20. Mezi účastníky není sporné, že žalobce nesplňuje podmínku trestní zachovalosti podle § 174 zákona o pobytu cizinců, neboť byl trestním příkazem uznán vinným pro úmyslný trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.
21. Naopak je sporné, zda důsledky neudělení povolení k dlouhodobému pobytu z tohoto důvodu jsou přiměřené s ohledem na dopad do soukromého a rodinného života cizince, jak požaduje § 56 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Tento požadavek ostatně plyne také ze Směrnice a přímo z čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“). Dle žalobce žalovaný v důsledku procesního pochybení (neprovedení účastnického výsledku žalobce a svědecké výpovědi žalobcovy manželky) náležitě nezjistil skutkový stav. I v důsledku toho pak žalovaný nedostatečně a nesprávně posoudil přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života ani nevzal náležitě v potaz nejlepší zájmy jeho nezletilého syna.
22. Podle čl. 6 odst. 1 Směrnice platí, že „[č]lenské státy mohou zamítnout žádost o vstup a pobyt rodinných příslušníků z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví“. Podle odstavce 2 téhož ustanovení „[č]lenské státy mohou odejmout povolení k pobytu nebo zamítnout prodloužení jeho doby platnosti rodinnému příslušníku z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Při přijímání takového rozhodnutí berou členské státy v úvahu kromě článku 17 také závažnost nebo druh protiprávního jednání proti veřejnému pořádku nebo veřejné bezpečnosti, jehož se dopustil rodinný příslušník, nebo nebezpečí, které od takové osoby hrozí“.
23. Z bodu 14 odůvodnění Směrnice se přitom podává, že „[s]loučení rodiny může být zamítnuto z řádně doložených důvodů. Zejména osoba, která usiluje o to, aby jí bylo povoleno sloučení rodiny, nesmí představovat hrozbu pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost. Pojem veřejného pořádku může zahrnovat odsouzení za spáchání závažného trestného činu. V této souvislosti je třeba poznamenat, že pojem veřejný pořádek a veřejná bezpečnost se vztahují rovněž na případy, ve kterých státní příslušník třetí země náleží k uskupení podporujícímu terorismus, podporuje uskupení takového druhu nebo má extremistické postoje“.
24. NSS v rozsudku ze dne 13. 2. 2020, č. j. 7 Azs 192/2019-28, uvedl, že „[v] případě rozhodování podle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců je správní orgán povinen provést správní uvážení, a to nejen ohledně intenzity zásahu do života žadatele, ale i ohledně závažnosti jím spáchaného trestného činu z hlediska společenské nebezpečnosti. Namísto je v tomto ohledu zohlednit nejen to, zda se jedná o nedbalostní či úmyslný trestný čin, ale i zda se jedná o přečin či zločin, zda žadatel naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu, jaká je zákonná trestní sazba, či jaký druh trestu a v jaké výši byl uložen (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

27. 3. 2015, č. j. 7 Azs 285/2014-39).“

25. Dále v rozsudku ze dne 20. 2. 2020, č. j. 1 Azs 27/2020-39, NSS zdůraznil, že správní orgány jsou povinny zkoumat, *„zda trestný čin, který žadatel (stěžovatel) spáchal, je dostatečně závažný k prokázání, že je nezbytné vyloučit jeho pobyt na území členského státu (Česká republika) a dále zda ohrožení veřejného zájmu ob stojí v rámci „vážení“ zájmu stěžovatele na jeho soukromém a rodinném životě. [...] Nelze připustit, aby požadavek na ochranu soukromého a rodinného života byl paušálně odmítán toliko s ohledem na formu trestného činu, která sice vypovídá o vnitřním psychickém stavu pachatele trestného činu, bez dalšího však nestanoví nic o závažnosti či druhu protiprávního jednání dle § 174a zákona o pobytu cizinců (resp. dle čl. 6 odst. 2 směrnice Rady 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny).“*
26. NSS vyšel v uvedených rozsudcích ze závěrů vyslovených Soudním dvorem Evropské unie (dále též „SDEU“) v rozsudku ze dne 12. 12. 2019 ve spojených věcech C-381/18 a C-382/18, *G.S. a V.G. v. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, v němž SDEU podal výklad čl. 6 odst. 1 a 2 Směrnice. Uvedl, že vzhledem k tomu, že povolení sloučení rodiny je obecným pravidlem, musí být čl. 6 odst. 1 a 2 Směrnice vykládán restriktivně. Orgány nemohou mít automaticky za to, že státní příslušník třetí země představuje hrozbu pro veřejný pořádek na základě pouhé skutečnosti, že byl jakkoli odsouzen v trestním řízení. Trestný čin musí být dostatečně závažný k prokázání, že je nezbytné vyloučit pobyt. Zároveň musí správní orgány provést individuální posouzení podle čl. 17 Směrnice.
27. Správní orgány jsou tedy povinny zkoumat, zda trestný čin, který žadatel spáchal, je dostatečně závažný k prokázání, že je nezbytné vyloučit jeho pobyt na území členského státu a dále zda ohrožení veřejného zájmu ob stojí v rámci vážení zájmu cizince na jeho soukromém a rodinném životě. Tyto závěry pak platí nejen v případě odejmutí povolení k pobytu nebo zamítnutí prodloužení doby platnosti, ale i v řízení o samotném udělení povolení k pobytu (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2021, č. j. 18 A 41/2021-37, body 35 až 39).
28. Žalovaný se sice závažností trestné činnosti žalobce zabýval, ovšem nesprávně a v rozporu s výše citovanou judikaturou. Předně se žalovaný v podstatné části zaměřoval na závažnost trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky. Opomněl však, že řešení trestní věci podmíněným zastavením trestního stíhání představuje odklon od standardního postupu v trestním řízení ústíčího do meritorního rozhodnutí o vině a trestu. Patří do procesněprávní skupiny alternativ k potrestání. Pro obviněného přitom takový postup znamená mimo jiné to, že není odsouzen za spáchání trestného činu, tedy i splňuje podmínky trestní záchovalosti ve smyslu § 174 zákona o pobytu cizinců (k rozsudku ze dne 14. 7. 2022 ani zahlazení tohoto odsouzení nelze nyní přihlížet, neboť tyto skutečnosti nastaly až po vydání napadeného rozhodnutí).
29. Soud na jednu stranu nezpochybňuje, že žalobce skutečně spáchal úmyslný trestný čin (maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání), jehož společenská škodlivost není nezanedbatelná. Na druhou stranu zdaleka nejde o trestnou činnost nejzávažnější. V porovnání například s násilnou, sexuální či drogovou trestnou činností je společenská škodlivost žalobcem spáchaného trestného činu přeci jenom nižší. Již to samo o sobě oslabuje argument žalovaného o míře závažnosti žalobcova jednání. Spíše nízkou společenskou nebezpečnost odráží rovněž výše zákonné trestní sazby v případě tohoto trestného činu (trest odnětí svobody až na dva roky). Druh a výše trestu uloženého žalobci (peněžitý trest a zákaz činnosti) pak svědčí o minimální společenské nebezpečnosti

(škodlivosti) jednání žalobce s přihlédnutím ke všem okolnostem daného případu, které trestní soud při svém rozhodování zohlednil. Žalovaný tak zcela pominul, že trestněprávní úprava je založena na dvou kategoriích činů soudně trestných v podobě méně závažných přečinů a závažnějších zločinů. Takto konstruovaná bipartice trestných činů vychází právě z odstupňované typové společenské škodlivosti trestných činů vyjádřené formou zavinění a trestní sazbou. Vedle nedbalostních trestných činů patří mezi přečiny i část úmyslných trestných činů, a to ty z nich, které jsou společensky škodlivé, ale typově méně závažné, a proto jsou opatřeny nižšími trestními sazbami. Trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku (a ostatně i trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku) patří do kategorie méně závažných trestných činů – přečinů.

30. Za situace, kdy žalobce vznesl konkrétní námitky nepřiměřenosti rozhodnutí, nadto nepostačí poukázat na typovou závažnost důvodu pro zamítnutí žádosti, resp. okolnost, že se cizinec do situace dostal svým protiprávním jednáním, ale je třeba vždy zvažovat konkrétní okolnosti. Nelze přehlédnout, že § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců výslovně předpokládá přezkum přiměřenosti. Pokud by bylo třeba vždy upřednostnit veřejný zájem České republiky, aby na jejím území nebyl umožněn pobyt cizincům, kteří se dopustili trestné činnosti, pak by byl zcela popřen smysl ustanovení, která předpokládají v takovém případě zkoumání přiměřenosti. Vyjádření žalovaného, že je třeba *nekompromisně* zamítnat žádosti o dlouhodobý pobyt i za účelem společného soužití rodiny vždy v případě (opakované) trestné činnosti, příliš nesvědčí o provedení individuálního posouzení závažnosti trestné činnosti a přiměřenosti rozhodnutí. Takovouto optikou by již jen samotný fakt odsouzení pro spáchání trestného činu byl důvodem pro převážení veřejného zájmu nad dopady do soukromého a rodinného života cizince, neboť každý trestný čin je společensky škodlivý. Takový přístup je však zjednodušující a nesprávný.
31. Žalovaný tedy nesprávně zhodnotil celkovou povahu odsouzení trestním soudem, tedy nejen fakt spáchání trestného činu (přečinu), ale též trestněprávní reakci na něj, tzv. volbu druhu a výše sankce, její výkon a další okolnosti nastalé po spáchání.
32. Ve vztahu k posouzení intenzity zásahu do soukromého a rodinného života žalobce v první řadě zpochybňuje, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav. Namítá, že žalovaný měl provést navrhované důkazy (jeho účastnický výslech a svědeckou výpověď jeho manželky).
33. Při hodnocení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života může správní orgán zpravidla vycházet jen ze skutečností uvedených cizincem, neboť sám o nich nemá přehled a nemůže dál, než kam jej účastník pustí (viz např. rozsudky NSS ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 142/2012-21, ze dne 18. 11. 2015, č. j. 6 Azs 182/2015-20, ze dne 10. 12. 2018, č. j. 6 Azs 322/2018-28, či ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018-34). Rozložením břemene tvrzení a důkazního břemene mezi žadatele bytové oprávnění a správní orgány při posuzování otázky přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele se NSS zabýval např. v rozsudku ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020-27. Přestože v uvedené věci byla žádost cizince (o prodloužení dlouhodobého pobytu) zamítnuta z jiného důvodu, než je tomu v nyní posuzovaném případě, jsou obecné závěry NSS použitelné. NSS konstatoval, že „[b]řemeno tvrzení tíží primárně žadatele o konkrétní bytové oprávnění – je to totiž sám žadatel, kdo disponuje relevantními informacemi ze svého soukromého a rodinného života a kdo nejlépe může vylíčit specifika svého soukromého a rodinného života do té míry, aby mohla být položena ‚na misku vah‘ proti veřejným zájmům, které případně naopak brání udělení bytového oprávnění. Jde o

informace z jeho vlastní soukromé až intimní sféry (pokud by šlo například o informace týkající se zdravotního stavu žadatele a příslušníků jeho rodiny), jejichž sdělení závisí výlučně na vůli žadatele. Jinak řečeno, je to primárně žadatel, kdo má povinnost správnímu orgánu uvést informace ze svého soukromého a rodinného života, o nichž se domnívá, že jsou pro posouzení věci relevantní a byly by případně způsobilé převážít nad jinými zájmy a hledisky. Teprve v případě, že by měl správní orgán o těchto informacích pochybnosti, nebo by nastala potřeba jejich doplnění, lze vyžadovat odpovídající procesní aktivitu po správním orgánu“ (zvýrazněno soudem).

34. K námitce, že ve správním řízení měl být žalobce vyslechnut, soud podotýká, že výslech účastníka řízení představuje důkazní prostředek. Neslouží však k tomu, aby mohl účastník předestřít svá tvrzení. K funkci výslechu účastníka řízení se vyjádřil NSS např. v rozsudku ze dne 6. 2. 2014, č. j. 6 As 147/2013-29, na který rovněž odkázal žalovaný v napadeném rozhodnutí a jehož obecné závěry lze použít i v tomto případě. NSS uvedl, že „[v]ýslech účastníka řízení totiž není určen k tomu, aby při něm účastník uváděl svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, ani aby se touto formou vyjadřoval k jiným provedeným důkazům. K tomu slouží primárně podání, návrhy a jiné procesní úkony účastníka řízení“. Návrh na provedení účastnického výslechu tedy není primárně prostředkem pro sdělování rozhodujících skutečností a takový návrh nemůže nahradit konkrétní tvrzení účastníka řízení. Jedná se o důkazní prostředek, který je nutno využít zejména tam, kde jsou o skutkovém stavu pochybnosti, nebo panují-li v něm rozpory. Taková situace však v projednávané věci nenastala. Žalobce ve vyjádření ze dne 7. 3. 2022 dostatečně konkrétně popsal rodinnou situaci a tvrdil všechny rozhodné skutečnosti pro posouzení zásahu do jeho soukromého a rodinného života. Žalovaný pak tato jeho tvrzení nijak nezpochybňoval. Proto nebylo nezbytně nutné provádět výslech žalobce.
35. Tento závěr však už neplatí ve vztahu k navrhovanému důkazu svědeckou výpovědí žalobcovy manželky. Předně se žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nevyjádřil, proč považoval i svědeckou výpověď žalobcovy manželky za nadbytečnou. Manželka žalobce nebyla účastníkem správního řízení a nijak se k věci nevyjadřovala. Závěry shora citované judikatury tedy nelze analogicky použít i v jejím případě. Žalovaný pak svědeckou výpověď manželky žalobce považoval již předem za nevěrohodnou. Výpověď svědka však nelze předem hodnotit jako bezcennou, a proto ji jako důkaz neprovést, jen s poukazem na její účelovost pro rodinný (či jiný blízký) vztah žalobce ke svědkyni. Odmítnutí návrhu na provedení důkazu výslechem takového svědka je porušením práva na spravedlivý proces (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 As 2/2005-62, č. 847/2006 Sb. NSS).
36. Žalovaný tak v podstatě vyšel toliko z údajů obsažených v cizineckém informačním systému a rodinné či soukromé vazby žalobce ani okolnosti péče o nezletilého syna si dále fakticky vůbec nezjišťoval. Soud považuje za zcela nedostačující argumentaci žalovaného tím, že péči zajistí matka. Její reálná možnost v tomto směru je pochybná vzhledem k tomu, že dle tvrzení žalobce pracuje ve směnném provozu (a tuto skutečnost žalovaný nikterak nerozporoval). Takovou argumentaci by snad bylo možno přijmout ve vztahu ke starším, byť stále nezletilým dětem, nikoli však ve vztahu k teprve (tehdy) šestiletému dítěti. Závěry žalovaného, že se manželka žalobce může starat o nezletilého syna sama, tedy nemají jakoukoli oporu ve spise.
37. Judikatura NSS potvrzuje, že při posuzování rozsahu narušení soukromého a rodinného života je nutné zkoumat nejen vliv na rodinný život cizince, ale i na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo pobývat na území České republiky na základě

samostatného pobytového oprávnění (viz např. rozsudky NSS ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-39, a ze dne 27. 2. 2014, č. j. 9 Azs 41/2014-34). Zvláště to pak platí v případě žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, neboť primárním nositelem oprávnění ke sloučení rodiny, (k jehož realizaci povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území slouží) není přímo žalobce, nýbrž jeho rodinní příslušníci s již povoleným pobytem.

38. Zohlednění nejlepšího zájmu dítěte je pak zcela zásadní otázkou, kterou žalovaný přezkoumatelným způsobem nevypořádal. Dle ustálené judikatury NSS (viz např. v rozsudek ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28) při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí týkajícího se pobytového oprávnění cizince do jeho soukromého a rodinného života je třeba v případě, že se toto rozhodnutí dotýká nezletilých dětí, zohledňovat nejlepší zájem dítěte, tedy zabývat se pečlivě situací těchto nezletilých dětí, brát v úvahu jejich věk, konkrétní okolnosti jejich pobytu či míru závislosti na péči daného cizince. Nejlepší zájem dítěte nutně nemusí vždy převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem na zamítnutí udělení (odnětí či neprodloužení) příslušného povolení, nicméně je třeba ho považovat za středobod úvah a přiznat mu stěžejní význam (srov. též obdobně rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019-40) a dosáhnout spravedlivé rovnováhy mezi uvedenými konkurujícími zájmy (viz též rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2020, č. j. 5 Azs 220/2019-33, č. 4034/2020 Sb. NSS, a tam citovaný nálezný Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19).
39. Žalovaný se však nezabýval individuálním posouzením dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobce, včetně vlivu rozhodnutí na ostatní rodinné příslušníky (manželku a nezletilého syna), kteří by jinak měli právo zůstat na základě samostatného pobytového oprávnění. Žalobce přitom uplatnil konkrétní námitky, v nichž poukazoval zejména na věk nezletilého syna, který se na území České republiky narodil a strávil zde celý svůj dosavadní život, navštěvoval zde mateřskou a (v době vydání napadeného rozhodnutí) měl nastoupit do základní školy. Je zřejmé, že za této situace by „odtržení“ nezletilého dítěte od vzdělávacího systému bylo velmi problematické a pro jeho duševní rozvoj velmi negativní. Žalovaný v napadeném rozhodnutí neposuzoval nejlepší zájem syna žalobce dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, vyhlášené pod č. 104/1991 Sb. („Úmluva o právech dítěte“) vzhledem k okolnostem konkrétního případu (mj. vzhledem k věku syna a míře jeho závislosti na péči rodičů, povaze a závažnosti dotčeného veřejného zájmu, včetně závažnosti konkrétního trestného činu).
40. Žalovaný posouzení omezil v podstatě na prosté konstatování, že trestná činnost žalobce bez dalšího převažuje nad jeho právem na soukromý a rodinný život. Ve vztahu k zásahům do zájmů nezletilého syna žalovaný pouze uvedl, že na území České republiky může zůstat na základě samostatného pobytového oprávnění s matkou. K otázce zajištění nezbytné péče o nezletilého jen stroze uvedl, že jeho matka může péči zvládat sama stejně jako jiné matky samoživitelky. Případně si mohou „svobodně“ zvolit odcestovat zpět do domovského státu (a tím tedy vytrhnout nezletilého dítěte z dosavadního domácího prostředí). Žalovaný však vůbec nezjišťoval, nakolik jsou na žalobci další rodinní příslušníci závislí, nakolik by pro ně bylo komplikované odcestovat se žalobcem do země původu nebo naopak zůstat zde bez jeho přítomnosti (k těmto zjištěním by mohla sloužit svědecká výpověď manželky žalobce). Žalovaný tedy přesvědčivě neodůvodnil, že rozhodnutí ve světle individuálních okolností případu skutečně odpovídá požadavku spravedlivé rovnováhy mezi protichůdnými zájmy.

41. Lze tedy shrnout, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je nedostatečné, neboť v rozporu s čl. 8 Úmluvy a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte postrádá konkrétní posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného žalobce a jeho rodinných příslušníků, včetně posouzení nejlepšího zájmu nezletilého syna žalobce ve světle individuálních okolností daného případu.
42. Soud se nad rámec výše uvedeného odůvodnění s cílem předejít dalším nezákonným rozhodnutím vyjádří k odkazům žalovaného na judikaturu NSS. Žalovaný odkázal na rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, v souvislosti s tím, že zásahem do práv žalobce by mohl být pouze dlouhodobý zákaz pobytu na území. Žalovaný však nejen pominul, že se věc týkala zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tedy úplně jiného institutu. Zároveň žalovaný pominul, že i v tomto případě NSS připustil výjimku, kdy by si cizinec vytvořil na území České republiky takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území. Žalovaný dále odkázal na rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2019, č. j. 5 Azs 88/2018-32, podle kterého mj. „[u]stanovení § 46a odst. 1 zákona o pobytu cizinců neposkytuje správnímu orgánu v obvyklých případech prostor pro vlastní úvahu o různých aspektech spáchaného úmyslného trestného činu, např. jeho povahy či závažnosti.“ Tento závěr je však nutné vykládat ve světle shora citovaného rozsudku SDEU tak, že za „obvyklé případy“ je nutno považovat ty, v nichž závažnost nebo druh protiprávního jednání dosahuje takové intenzity, že je i s přihlédnutím k zájmu žalobce na zachování jeho soukromého a rodinného života nezbytné jeho pobyt na území členského státu vyloučit (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 25. 1. 2023, č. j. 2 Azs 179/2022-28).

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

43. Soud zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů a nedostatečně zjištěný skutkový stav a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a přezkoumatelným způsobem se vypořádá s otázkou přiměřenosti napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Učiní tak tím způsobem, že řádně posoudí závažnost trestné činnosti žalobce, konkrétně definuje, jaké jsou možné důsledky pro žalobce a jeho manželku a syna (a za tímto účelem provede nezbytné důkazy), a vysvětlí, proč případně důvody nevyhovění žádosti převáží nad dopady rozhodnutí do základních práv žalobce na udržování soukromého a rodinného života. V neposlední řadě pak žalovaný přihlédne k nejlepšímu zájmu nezletilého syna žalobce.
44. Žalobcem navržené důkazy (rozhodnutí o přijetí nezletilého syna k základnímu vzdělávání, rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 14. 7. 2022, potvrzení o zaplacení částky 20 000 Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 10) soud neprovedl pro nadbytečnost, jelikož se týkají skutečností nastalých po vydání napadeného rozhodnutí. Všechny rozhodné skutečnosti pro posouzení věci soud zjistil ze správního spisu, jehož obsahem se dokazování neprovádí.
45. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, tudíž mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci, který byl v řízení zcela úspěšný, soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 16 342 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, soudního poplatku za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč

a nákladů zastoupení ve výši 12 342 Kč podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Náklady na zastoupení advokátem tvoří odměna za tři úkony právní služby ve výši 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby včetně návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě a repliky podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu], a tří paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Za podání žalobce ze dne 27. 5. 2022 označené jako „Doplnění doklad o přijetí na ZŠ“, ze dne 15. 8. 2022 označené jako „Doložení rozsudku trestního soudu (OS Praha 10)“ a ze dne 21. 11. 2022 označené jako „Upozornění na zahlázení odsouzení“ soud náhradu nákladů nepřiznal, jelikož pouze dokládá a komentuje důkazy, které soud považoval za nadbytečné provádět, a proto soud tyto náklady nepovažuje za důvodně vynaložené podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, je součástí nákladů též náhrada této daně ve výši 21 % z částky 10 200 Kč, tedy 2 142 Kč [§ 57 odst. 2 s. ř. s. a § 137 odst. 3 písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), užitý na základě § 64 s. ř. s.]. Náhradu nákladů řízení soud uložil žalovanému zaplatit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. června 2023

Mgr. Jan Čížek, v. r.
předseda senátu